

Hálózati záruk alkalmazásának versenyjogi kérdései*

E tanulmány célja egy kevésbé vizsgált probléma, a hálózati záruk kérdésének többoldalú bemutatása. A téma aktualitását az iPhone forgalmazásával kapcsolatos jogesetek, illetve az azokban született döntések adják, melyek rávilágítottak a hálózati záruk versenykorlátozó mivoltára. Ebből kifolyólag a tanulmány is abból indul ki, hogy a hálózati záruk alkalmasak a piaci verseny torzítására, és e tétel bizonyítására a hálózati zárukkal kapcsolatos szolgáltatói gyakorlatot törekszik bemutatni.

1. Mobiltelefonok használatának technikai és jogi korlátai

1.1. Technikai korlátok

A mobiltelefonok hálózattól függőségét fizikai és szerződéses korlátok egyaránt biztosítják.

A telefonok „függőségének” fizikai biztosítása az ún. SP-lock (Service Provider Lock) révén valósul meg. Ez az ún. hálózati zár azt biztosítja, hogy a telefont csak egy szolgáltató SIM-kártyájával lehet használni. A zár szoftveres alapú, és lényegében a telefon operációs rendszerének egy alprogramja.¹

Létezik ún. SIM-Lock is, ami azt hivatott biztosítani, hogy a telefont csupán egyetlen SIM-kártyával lehet használni. Ebben az esetben tehát azonos szolgáltató másik kártyájával sem használható a készülék. Ilyen típusú korlátozást a szolgáltatók manapság nem használnak a telefonokban, hiszen az nem lenne gazdaságos számukra. A legtöbb mobiltelefonban azonban találkozzunk ilyen beállítási lehetőséggel, amivel a tulajdonos szabad akaratából kvázi egy lopás esetére szóló védelemmel láthatja el a telefont, ebben az esetben ugyanis a lopott telefon csak az eredeti SIM-kártyával használható. Persze akárcsak az SP-Lock, ez is feltörhető.

1.2. Korlátok az általános szerződési feltételekben és az előfizető szerződéseikben

A szolgáltatók rendszerint szerződésben korlátozzák az általuk értékesített mobiltelefonok használatát. Az ilyen típusú rendelkezések egy részét azonban nem az egyedi előfizetői szerződéseikben, hanem az általános szerződési feltételek között találjuk meg, melyeket az előfizető az előfizetői szerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek fogad el.

A Vodafone Zrt. általános szerződési feltételei szerint amennyiben az előfizető a szolgáltató kedvezményes GSM készülék ajánlatát is elfogadja, úgy a GSM készüléket kizárólag a szolgáltató előfizetői SIM-kártyájával használhatja. Az előfizetőnek azonban lehetősége van kérni a szolgáltatótól a telefon függetlenítését a mindenkori díjszabásban meghatározott díj ellenében.² A 2009. június 24-től érvényes díjszabás szerint a hálózati zár feloldásának díja 9000 Ft (mely 6500 Ft-al több, mint előző év májusában), mely összegben felül az előfizető köteles a kapott kedvezményeket időarányosan visszafizetni.³ Így tehát attól függően, hogy az előfizető a hűségű időszak mely szakaszában kívánja függetleníteni a telefonját, akár több 10 000 Ft-os nagyságrendű is lehet a végösszeg. Érdeemes még leszögezni, hogy a Vodafone nem

alkalmaz az ÁSZF-ben semmilyen szankciót arra az esetre, ha az előfizető máshol függetleníti a telefont.

A T-Mobile általános szerződési feltételeiben hasonló rendelkezésekkel találkozhatunk, melyek szerint a kedvezményesen vásárolt készüléket az előfizető csak a szolgáltató SIM-kártyájával használhatja. Itt azonban csak a hűségű időszak letelte után van lehetősége az előfizetőnek a függetlenítésre.⁴ Ebben az esetben a hálózati zár feloldásának csak egyszeri díja van, mely 9600 Ft.

Utóbbi szolgáltató szóbeli tájékoztatása szerint szintén lehetőség van a hűségű időszak alatti függetlenítésre, amit a díjszabás is alátámaszt.⁵ Itt is természetesen köteles az előfizető visszafizetni a kapott kedvezményt, sőt a szolgáltató elmondása szerint az előfizetői szerződésben meghatározott kötbért is ki kell adott esetben fizetni.

A szolgáltatók tehát lényegében a szolgáltatás igénybevételének biztosítékait (pl. kötbér) terjesztik ki a hálózati zár feloldására, véleményem szerint indokolatlanul. Úgy gondolom, hogy a szolgáltató érdeke kizárólag a szolgáltatás igénybevételére terjedhet ki, a nála vásárolt mobiltelefonra nem. A szolgáltató természetesen korlátozhatja az egyes előfizetők tekintetében a kedvezményesen vásárolt készülékek számát, amit meg is tesz. Ezt leszámítva azonban nem támaszthat további igényt a készülékre, és nem terjesztheti ki az előfizetői szerződés biztosítékait a hálózati zár eltávolítására. Ezt támasztja alá az is, hogy a készülék függetlenítese nem jelenti egyben a szerződés felmondását. Elképzelhető az az eset, hogy az előfizető pusztán más szolgáltató szolgáltatását is igénybe kívánja venni, de e mellett továbbra is előfizetője marad a korábbi szolgáltatónak. Érdeemes lenne

A tanulmány célja a hálózati záruk kérdésének többoldalú bemutatása. A téma aktualitását az iPhone forgalmazásával kapcsolatos jogesetek, illetve az azokban született döntések adják, melyek rávilágítottak a hálózati záruk versenykorlátozó mivoltára.

a szerződés felmondásával együttjáró, és azzal együtt nem járó függetlenítest az általános szerződési feltételek közt megkülönböztetni.

Nagyon röviden kitérnék a határozott idejű előfizetői szerződések kérdésére. A határozott idejű, és ún. hűségnyilatkozatot tartalmazó előfizetői szerződések meglehetősen gátolják az előfizetőt abban, hogy éljen a szolgáltatás szabad megválasztásának lehetőségével. Természetesen nem elhanyagolható az a tény sem, hogy a határozott idejű szerződések teszik lehetővé az előfizetők számára a kedvezményes készülékvásárlást. Ebből kifolyólag nehéz feloldani a két érdek közti konfliktust.

Tóth András a határozott idejű előfizetői szerződéseket egyenesen a számhordozást – mint a távközlési piac egy liberalizációs eszközét – akadályozó tényezőnek tartja, ugyanakkor elismeri a szolgáltatónál vásárolt készülékek árára gyakorolt kedvező hatását. A szerző szerint a két érdek közti konfliktust olyan szabályozással lehetne megoldani, mely szerint szolgáltatói kedvezményt csak ún. fejlett mobilhálózati szolgáltatások igénybevételére alkalmas készülékekhez lehetne kapcsolni.⁶ Természetesen a szabályozás csak úgy fejtené ki a kívánt hatást, ha kizárólag ebben az esetben lehetne határozott idejű szerződést kötni.

Összegzésként fontos leszögezni, hogy a készülékhez (annak vásárlásához) kapcsolt hűségnyilatkozat nem jelent közvetlenül elidegenítési tilalmat, vagy használati kötelezettséget. Itt is pusztán arról van szó, hogy az előfizető kötbér fizetési kötelezettség kilátásba helyezése mellett arra vállal kötelezettséget, hogy meghatározott időn keresztül igénybe veszi meghatározott szolgáltató szolgáltatását.

A fent vázolt korlátozások jellegéről elmondható, hogy ezek szerződéses korlátok, melyek a felek megállapodásán alapulnak. Nem kérdéses, hogy

* A szerző a PTE ÁJK doktori hallgatója.

ezek a korlátok mennyire érvényesülnek a gyakorlatban, és mennyire ellenőrizhetők.

Kérdéses azonban, hogy milyen jellegű maga a használat korlátozása. Bár az előfizetőt a hálózati zár a telefon korlátlan használatában, azaz tulajdonjoga kiteljesedésében korlátozza, mégsem beszélhetünk dologi jogi korlátról. Sokkal inkább kötetmi jellegű a korlát; ebből kifolyólag a szerződésben foglalt kötelezettségek nem teljesítése szerződésszegést valósít meg, aminek szankciója az esetek jelentős részében kötbér, és adott esetben kártérítési kötelezettség.

1.3. Szerzői jog

Bár e dolgozatban nincs mód a mobiltelefonok függetlenítése szerzői jogi vonatkozásainak teljes körű ismertetésére, mégis érdemes röviden érinteni a témát.

A korábban említettek szerint a mobiltelefonokban található hálózati zár lényegében a készülék szoftverének része. Ha a hálózati zárat eltávolítjuk a készülékről, úgy a telefon szoftverét módosítjuk, azaz megváltoztatjuk a szoftvert, mint művet. Ennek pedig különböző szerzői jogi vonatkozásai vannak.

A Sztj. szerint „*eltérő megállapodás hiányában a szerző kizárólagos joga nem terjed ki a többszörözésre, az átdolgozásra, a feldolgozásra, a fordításra, a szoftver bármely más módosítására – ideértve a hiba kijavítását is –, valamint ezek eredményének többszörözésére annyiban, amennyiben e felhasználási cselekményeket a szoftvert jogszerűen megszerző személy a szoftver rendeltetésével összhangban végzi.*”⁷ E szakaszt több szempontból kell vizsgálni a mobiltelefonok függetlenítésével kapcsolatban.

Elsőként a törvény megengedi, hogy eltérő megállapodás hiányában a szoftvert jogszerűen megszerző személy módosítsa azt. Mobiltelefonok esetén a gyakorlat az, hogy a készülékek szoftvereihez adott felhasználási engedélyek a szerzői jog jogosultjának kizárólagos jogaként említik a szoftver módosítását. Más kérdés, hogy az idők során az egyes készülékekben különböző összetettségű szoftverek voltak megtalálhatóak. Míg ma ténylegesen beszélhetünk operációs rendszerről mobiltelefonokkal kapcsolatban is (itt is elsősorban az ún. smartphone – azaz okostelefonok terén), addig a '90-es évek elején megjelent készülékek esetén meglehetősen kezdetleges szoftverekről beszélhetünk csak. Ez utóbbiakkal kapcsolatban világot látott olyan nézet is, hogy ezen egyszerű programalkotásokat (ún. rutin-szoftvereket) a készülék integráns részének kell tekinteni, és mint ilyen nem szerzői jogi, hanem a készülékkel közösen szabadalmi védelemben kell részesíteni.⁸ Ezt a magyar szabadalmi törvény sem zárja ki. Főszabályként ugyan nem lehet számítógépi programalkotás szabadalom tárgya, de ez csak arra az esetre áll, ha önállóan nyújtanak be szoftverre szabadalmi kérelmet.⁹ Így tehát egy szabadalmaztatható találmánnyal együtt, annak integráns részeként a szoftver is részesülhet szabadalmi védelemben.

Ha a felhasználási engedélyek meg is engednék a szoftver módosítását, akkor is csak a szoftver rendeltetésével összhangban lehet megvalósítani a módosítást. Kérdéses azonban, hogy pontosan mi felel meg a szoftver rendeltetésének. A hamburgi Landgericht is kimondta ítéletében, hogy a GSM készülékek lényege, hogy cserélhető SIM-kártyák révén a tulajdonos választása szerinti hálózaton használhassa a készüléket.¹⁰ Lényegében a mobiltelefonokat pont ezen tulajdonság különbözteti meg a vezeték nélküli telefonoktól. Egy vezeték nélküli készülék esetében ugyanis fizikailag kötve vagyunk egy adott szolgáltatóhoz abban az értelemben, hogy amennyiben szolgáltatót kívánunk váltani, úgy kénytelenek vagyunk először megszüntetni fennálló előfizetésünket, majd új előfizetési szerződést kötni. Azaz nem teheti meg az előfizető, hogy néha egyik szolgáltató telefonvezetékét csatlakoztatja a készülékéhez, néha másikét. A mobiltelefonok esetében megteheti az előfizető, hogy egyszerre több előfizetést (elsősorban pre-paid típusú) létesít, és igényeinek megfelelően váltogatja a SIM-kártyákat. Ennek természetesen a hálózati zár lehet gátja. Ha a telefongyártóknak az lett volna a szándéka, hogy egy telefon ténylegesen csak egyetlen szolgáltatóval legyen használható úgy technikailag megoldható lett volna, hogy a SIM-kártyát integrálják a készülékbe oly módon, hogy azt ne lehessen cserélni. A gyártóknak azonban ez nyilván nem volt érdeke. A hálózati zár kizárólag a szolgáltató érdeke. Ha

Ha elfogadjuk, hogy a mobiltelefonok rendeltetése az, hogy a tulajdonos bármely hálózaton használhassa a készüléket, úgy el kell fogadnunk azt is, hogy a készüléket működtető szoftvernek is hasonló rendeltetése van. Ebből kifolyólag, ha a licencia is engedné, lehetősége lenne a telefon tulajdonosának a szoftver módosítására annak érdekében, hogy más hálózaton is használhassa a készüléket.

viszont elfogadjuk, hogy a mobiltelefonok rendeltetése az, hogy a tulajdonos bármely hálózaton használhassa a készüléket, úgy el kell fogadnunk azt is, hogy a készüléket működtető szoftvernek is hasonló rendeltetése van. Ebből kifolyólag, ha a licencia is engedné, lehetősége lenne a telefon tulajdonosának a szoftver módosítására annak érdekében, hogy más hálózaton is használhassa a készüléket. Más álláspont szerint a szoftver rendeltetése megegyezik a felhasználási szerződésben meghatározott céllal.¹¹ Kérdéses, hogy ez a nézet mennyiben állja meg a helyét a speciális eszköznek tekintett mobiltelefonok tekintetében. Néhány állam szerzői joga már felismerte a hálózati zár kiiktatásának, mint speciális szoftvermódosításnak a jelentőségét. Jó példa az Egyesült Államok, melynek szerzői jogi szabályozása szerint a mobiltelefon tulajdonosa módosíthatja készülékének szoftverét annak érdekében, hogy azt más hálózaton használhassa.¹²

Nem történik azonban minden függetlenítés esetén szoftvermódosítás. Előfordul, hogy úgy oldják meg a problémát, hogy egyszerűen kicserélik a

telefon szoftverét a gyári szoftverre. Ez több előnnyel is jár. Egyrészt előfordul egyes szolgáltatótól vett készülékek esetében, hogy a szolgáltató módosítja a gyári szoftvert, és így a hálózati záron túl egyes új funkciók, új megjelenés beépítésére vagy egyes funkciók blokkolására kerül sor.¹³ Eb-

ben az esetben ugyan nem kerül sor szoftvermódosításra, ugyanakkor jogosulatlan felhasználás történik.¹⁴ Ez abból fakad, hogy a készülék tulajdonosa a telefontal együtt egy konkrét szoftver-példányt vásárol meg, melynek használatára jogosult. Tekintve, hogy rendszerint nem lehet mobiltelefonhoz operációs rendszereket vásárolni, ezért a szoftver kicserélése azt feltételezi, hogy ahhoz a felhasználó jogosulatlanul jutott hozzá.

1.4. Büntetőjogi korlátok

Az eddigi magánjogi korlátok mellett fontos törvényi korlátnak tekinthető a hálózati zár eltávolításának büntetőjogi fenyegetettsége.

Bár a telefon szoftverének módosítása során lényegében egy szerzői jogi vonatkozású cselekményről beszélünk, mégis azt a törvény a korábban számitógépes csalásnak nevezett tényállásában rendeli büntetni.

A Btk. 300/C. §-a jelenleg a számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény címet viseli, és több magartartást is büntetni rendel. A tényállás aszerint tesz különbséget az egyes magartartások között, hogy azokat jogtalan hasznoszerzés céljából követik-e el, vagy sem. Előbbi a klasszikus számítógépes csalás.¹⁵

Mobiltelefonok szoftverének módosítása esetén – céltattól függően – a (2) és (3) bekezdés jöhet szóba. Amennyiben az elkövetőnek nem célja a jogtalan hasznoszerzés, úgy elköveti a bűncselekményt, ha „*adat bevitelével, továbbításával, megváltoztatásával, törlésével illetőleg egyéb művelet végzésével számítástechnikai rendszer működését jogosulatlanul akadályozza.*”¹⁶

A bűncselekmény megítélése szempontjából számos tényezőt kell figyelembe venni. Először is érdemes meghatározni, hogy ki az elkövető. Az elkövető – azaz, aki ténylegesen végrehajtja a függetlenítést, és így megvalósítja a törvényi tényállást – általában egy olyan szakember, akit a telefon tulajdonosa felkeres függetlenítés céljából. Ebben az esetben a tulajdonos magartartása abban merül ki, hogy a telefont elviszi az elkövetőhöz, és megállapodik vele, hogy pénz fejében függetlenítse a telefont. Lényegében tehát a tulajdonos bűncselekmény elkövetésére való rábírását valósít meg, ezzel pedig bűnrészessé válik. A bűnrészességet támasztja alá az is, hogy a tulajdonos nem valósítja meg a törvényi tényállás egyetlen elemét sem.

Egyre gyakoribb eset, amikor maga a tulajdonos az elkövető. Ez egyik oldalról akkor fordulhat elő, ha a tulajdonos rendelkezik a szükséges szakértelmelemmel, de manapság egyes telefonok függetlenítése nem igényel különösebb szakértelmet sem. Nokia készülékek esetén a gyártási szám alapján lehet ingyen letölteni az internetről a függetlenítéshez szükséges kódot, melyet aztán elég begépelni a telefonba. Más készülékekhez pedig speciális programokat lehet letölteni, melyek elvégzik a műveletet. Ebben az esetben nyilván a tulajdonos lesz az elkövető, részesség pedig nem állapítható meg.

Az alanyok mellett érdemes vizsgálni a céltatot is. Számos esetben ugyanis fennállhat a jogtalan hasznoszerzés céltatként, egyes esetekben viszont nem feltétlenül. Egyértelműen fennáll a jogtalan hasznoszerzés cél-

zata, ha az elkövető kedvezményesen vásárol telefont, és a hűségidőszak elején függetleníti a készüléket azért, hogy utána drágábban eladja. Ebben az esetben a jogtalan haszon, amit meg kíván szerezni a vételár és az eladási ár közti különbözet. Ha viszont a tulajdonos az összes kedvezmény és hűségidőszak lejártá után függetleníti a készüléket, úgy nem feltétlenül áll fenn a célzat.

A függetleníítő „szakember”, aki pénzt kér a művelet elvégzéséért, minden esetben jogtalan haszonszerzés végett követi el a bűncselekményt, és ezért a Btk. 300/C. § (3) bekezdése szerint felel.

Mint látható a Btk. szigorú és kivételt nem tűrő szabályozása meglehetősen korlátozza a telefon tulajdonosát abban, hogy tulajdonjogával korlátlanul éljen. Érthető, hogy társadalmi érdek fűződik ahhoz, hogy a kedvezményes mobiltelefon vásárlás lehetősége mindenki számára elérhető legyen, és ne történjenek ilyen téren visszaélések.

Ugyanakkor ezt a célt szolgálja az előfizetések számának korlátozása is. Maga a szolgáltató sem engedi, hogy egy személy korlátlan számban vásároljon előfizetéshez kötött kedvezményes árú telefonokat. Ezzel tökéletesen megakadályozható, hogy valaki a nagytételben vásárolt telefonokat drágábban adja el.

Nem tartható viszont indokoltnak ez a szabályozás abban az esetben, ha lejárt a hűségidőszak. Ilyenkor ugyanis a szolgáltatónak már semmilyen biztosítéki joga sincs a telefonra, tehát azt akár más hálózaton is lehet használni.

Arról nem is beszélve, hogy telefonok esetén ez a szabályozás csak növeli a szolgáltatók amúgy sem kicsi monopol-helyzetét, ami nem feltétlenül előnyös a piaci verseny szempontjából.

2. Hálózati zár a gyakorlatban – versenyjog

A hálózati zárral kapcsolatos problémák a gyakorlatban is felvetődtek, igaz, nem a korábban említett jogterületeken. Az alábbi jogesetek alapja az Apple iPhone nevű mobilkészülékével kapcsolatos forgalmazási gyakorlatán túl a hálózati zárral versenykorlátozó jellegének felismerése.

2.1. Az iPhone perek

Az iPhone az amerikai Apple cég terméke, mely lényegében egy mp3 lejátszóval kombinált mobiltelefonnak tekinthető. Az iPhone megjelenését komoly várokozás kísérte, melyet hamar letört az Apple iPhone-nal kapcsolatos forgalmazási politikája. A kereslethez képest eleinte korlátozott számban gyártott telefont kizárólag egy szolgáltatónál lehetett megvásárolni, és ezt egyéb a vásárlókat korlátozó intézkedések kísérték. Lényegében ezek voltak azok az indokok, melyek az alábbiakban leírt pereket generálták.

2.2. Az amerikai iPhone per

Az amerikai iPhone perben két ügyvéd – M. VAN SMITH és DAMIAN R. FERNANDEZ – nyújtott be a felperes, TIMOTHY SMITH nevében ún. csoportos keresetet (*class action*) az Apple ellen az iPhone forgalmazásával kapcsolatban.

A kereset előzményeként a felperesek ismertetik az Apple és az amerikai rádiótelefon-szolgáltató, AT&T közötti, iPhone forgalmazásról szóló megállapodást, mely az alábbiakban foglalható össze:

- az AT&T szolgáltató az iPhone kizárólagos forgalmazója az Egyesült Államok területén,
- a felek között a megállapodás 2012-ig hatályos,
- az Apple az iPhone-okhoz kapcsolt előfizetések forgalma után részese-dést kap,
- az iPhone tulajdonosok számára tilos a telefont az AT&T-től különböző hálózaton használni (ezt hálózati zár biztosítja),
- az Apple-nek tartózkodnia kell az iPhone CDMA hálózatra való alkalmazásá tételeitől.

A fenti kikötések közül talán az utolsó ígérkezik legérdekesebbnek (ezzel egyúttal alátámasztva a versenykorlátozó szándékot), ugyanis annak ellenére, hogy az AT&T a piacvezető mobilszolgáltató az Egyesült Államokban, mégis az egyben az egyetlen szolgáltató is, mely nem rendelkezik CDMA

hálózattal.¹⁷ Ez tehát azt jelenti, hogy annak ellenére, hogy a vásárló fejletlenebb hálózatot is választhatna, mégis köve van egy fejletlenebbhez.

A kereset elsősorban azt kifogásolja a megállapodással kapcsolatban, hogy így a vevő rákényszerül arra, hogy egy adott terméket egy adott szolgáltatás igénybevétele (kapcsolt ár) mellett vásároljon meg, és ez korlátozza az érintett piacon a piaci versenyt. Tényleges fogyasztói korlátozásnak tekinthető, hogy mindezt hálózati zárral oldja meg a szolgáltató.

A kereset benyújtásának további indokaként említik a felperesek, hogy a hálózati zár feloldását az Apple több módon is megtorolta. Ezek között szerepelt egy olyan szoftverfrissítés hozzáférhetővé tétele, melynek telepítése blokkolja a feltört telefon egyes funkcióit.

A kereset benyújtásának indokaként szolgál az is, hogy a benyújtás időpontjában a keresettel érintettek száma 1,2 millió fő volt az Egyesült Államok területén, és az azt követő 18. hónapra 25–28 millió közé tették ezt a számot. Az illegálisan függetleníttet iPhone-ok száma néhány százezerre volt tehető 2007 októberében.¹⁸

A Btk. szigorú és kivételt nem tűrő szabályozása meglehetősen korlátozza a telefon tulajdonosát abban, hogy tulajdonjogával korlátlanul éljen.

2.3. Az Apple és AT&T által elkövetett jogsértések

A kereset elsősorban versenyjogi oldalról közelíti meg a fent említett problémákat.

A kaliforniai versenytörvény szerint jogellenes trösztnek (*unlawfull trust*) kell tekinteni a tőke, a szakértelem és két vagy több személy magatartásának olyan kombinációját, mely a kereskedelem és verseny korlátozáshoz vezet.¹⁹ A kereset szerint az Apple és az AT&T közötti kapcsolatot trösztnek kell tekinteni, mivel a nagy keresletre szert tevő iPhone forgalmazásával kizárólag egy szolgáltató tudta növelni előfizetői számát a felek között létrejött szerződés alapján, és ezzel jelentősen korlátozta az adott szegmensben a piaci versenyt.²⁰

Említi a kereset az árukapcsolás (*tying agreement*) fogalmát is, mely a vonatkozó jogszabály szerint olyan feltétel szabását jelenti, mely szerint egy adott áru megvásárlása vagy szolgáltatás igénybevétele feltétele egy másik áru megvásárlásának vagy szolgáltatás igénybevétele (kapcsolt ár). Ez valósult meg a kereset szerint az iPhone forgalmazása során, mivel az készülék megvásárlásának feltétele az AT&T szolgáltatásának igénybevétele, sőt, az iPhone-t a tulajdonos más hálózaton nem is használhatja.²¹ A felperesek kitérnek arra is, hogy annak ellenére, hogy iPhone vásárlása esetén az előfizető csupán két éves hűségnyilatkozatot ír alá, valójában az Apple és AT&T közti megállapodás hatályának időtartamáig (és e megállapodás miatt) köve van egy adott szolgáltatóhoz.

A fentiek alapján két érintett piac határozható meg. Egyrészt érintett piacnak tekinti a kereset a mobil-szolgáltatási piacot, melynek korlátozására az alperesek az iPhone értékesítéséhez kapcsolódó árukapcsolással törekedtek. Másik érintett piac a kereset szerint a készülékhez kapcsolódó szoftverek piaca, melynek korlátozására az Apple a harmadik féltől származó szoftverek korlátozásával törekedett.²²

A fenti és a keresetben található egyéb magatartásokkal az Apple és AT&T cégek a keresettel érintetteknek több módon is kárt okoztak. Kár keletkezett azokban a függetleníttet telefonokban, melyekre telepítették az Apple szoftverfrissítését, mely szándékosan korlátozta a függetleníttet telefonok egyes funkcióit. Kár keletkezett a díjak számlázása során is, hiszen más szolgáltató igénybevétele esetén egyes esetekben kevesebbet kellett volna fizetnie az előfizetőknek. És végül kár keletkezett akkor, amikor az Apple megtagadta függetleníttet iPhone-ok garanciális javítását.²³

2.4. A módosított kereset

A módosított kereset (first amended complaint) az eredeti keresethez képest előtérbe helyezi az iPhone-okra vonatkozó garanciális problémáját. A tényállás szerint az alperesek megtagadták a függetleníttet iPhone készülékek garanciális javítását azon az alapon, hogy a tulajdonosok módosították a telefonok szoftverét, ezzel nem rendeltetésszerűen használva a telefont. Különösen azt kifogásolja a kereset, hogy abban az esetben is megtagadták az alperesek a garanciális javítást, amikor a korábban említett szoftverfrissítés blokkolta a függetleníttet készülék egyes funkcióit.

A kereset az amerikai szerzői jogi törvény egy fontos kivételére hivatkozik,

mely szerint a mobiltelefon tulajdonosa jogszerűen módosíthatja készüléke szoftverét annak érdekében, hogy azt választása szerinti szolgáltató hálózatán használja.²⁴ A felperesek szerint e törvényi rendelkezés külön említés nélkül is része az iPhone készülékekre adott jótállásnak, ezért az alperesek jogtalanul tagadták meg a függetlenített készülékek garanciális javítását.²⁵

További érvként hozza fel a kereset, hogy az AT&T, mint hivatalos forgalmazó, nem tájékoztatta a vásárláskor a vevőket arról, hogy a készülék hálózati zárral van ellátva.²⁶

2.5. Az alperesek ellenkérelme

Az alperes ellenkérelmében számos ponton támadta a felperes keresetét.

Elsőként azt kifogásolta az alperes, hogy nem törekedett a keresetben szereplő érintett piacok monopolizálására. Egyrészt azért nem, mert az egyik ilyen piacnak tekintett mobiltelefon-szolgáltatási piac nem csak az iPhone készülékekhez kapcsolódik. Az alperesek kifejtik, hogy más készülékeket is támogattak kedvezményes vagy speciális előfizetési konstrukcióval, nem csak az iPhone-t. További érvként említik, hogy a mobil-szolgáltatás nem tekinthető érintett piacnak a vonatkozó esetjog szerint, mivel a vevőt előre informálták arról, hogy az iPhone kizárólag egy mobilszolgáltató szolgáltatásával vehető igénybe. A készülékhez kapcsolódó szoftverek piacával kapcsolatban az alperes kifejti, hogy e piac monopolizálására sem törekszik, hiszen nem szereplője az adott piacnak.²⁷

Az Apple által közzétett, függetlenített készülékeknél egyes funkciókat blokkoló szoftverfrissítéssel kapcsolatban az alperes kifejti, hogy nem bizonyított, hogy az Apple célzatosan blokkolni kívánta a funkciókat. A telepítés továbbá nem automatikusan, hanem a tulajdonos kérelmére történt, és az Apple figyelmeztette a tulajdonosokat a lehetséges kockázatokra. Ezek mellett az Apple-nek nem kötelessége az interoperabilitást biztosítani a szoftverhez kapcsolódó licenc ellenére módosított szoftverekkel kapcsolatban.²⁸

2.6. Az ítélet

Az ítélet szerint a felperesek sikeresen bizonyították azt, hogy iPhone vásárlása esetén az előfizetők kötvé vannak az AT&T által nyújtott szolgáltatáshoz (mint értékesítéshez kapcsolt szolgáltatáshoz), melyet a hálózati zár biztosít. Ezt a bíróság azzal indokolta, hogy annak ellenére, hogy az előfizetők és szolgáltató közti megállapodás szerint két éves hűséggel tartoznak a szolgáltatóknak (mely a szolgáltató és Apple közti megállapodás miatt valójában öt év), mégis egyben tulajdonosaivá is válnak a készülékeknek, és így szabadon választhatnak az egyes szolgáltatók között.²⁹ Ebből kifolyólag az árukapcsolás és az ezt ténylegesen biztosító hálózati zár versenykorlátozó jellegű. Ez természetesen elsősorban a hűségű időszak utáni időszakra vonatkozik.

A bíróság továbbá bizonyítottnak találta azt is, hogy az Apple-nek érdekeltisége van az iPhone-hoz kapcsolódó szoftverek piacán, és ezért harmadik féltől származó alkalmazások korlátozása egyben versenykorlátozó magatartás is.³⁰

Érdekes okfejtéssel találkozhatunk az iPhone készülékekre vonatkozó garancia kapcsán. A bíróság úgy látta, hogy jogtalanul nem biztosított jótállást az Apple (illetve az AT&T) a keresetben említett szoftverfrissítéssel okozott károokra. Ezt azzal indokolta, hogy igaz ugyan, hogy az alperesek kizárták a jótállást a módosított és harmadik személytől származó szoftverekkel okozott kárért, mégis a bíróság szerint a tényleges kár az egyes funkciókat blokkoló, Apple-től származó szoftverfrissítés telepítésével keletkezett, és nem a függetlenítéssel.³¹

2.7. Az amerikai iPhone per a magyar jog tükrében

Érdemes röviden megvizsgálni a fentiekben említett jogesetet a magyar jog tükrében is, előrebocsátva, hogy bár Magyarországon jelenleg nincs folyamatban hasonló per, mégis azonos módon forgalmazzák az iPhone telefonokat.

A magyar versenyjog az amerikaihoz hasonlóan ítéli meg az Apple és AT&T között létrejött megállapodásokat. A Tptv. szerint „tilos a vállalkozások

közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztestületnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki.”³² Kartell alapvetően két módon valósulhat meg. Versenytársak közötti megállapodás esetén horizontális, míg termelési vagy forgalmazási láncolatban belül részt vevő vállalkozások közötti megállapodás esetén vertikális kartellról beszélünk. Az Apple és az AT&T közötti megállapodás az utóbbi kategóriába tartozik. A gyártó és forgalmazó közti megállapodás számos gazdasági előnnyel járhat, de ez a piac számára csak addig tartható, amíg annak nincs versenykorlátozó hatása.³³ A gazdasági versenyt korlátozó megállapodás fogalmát (általános kartell-tilalom) egy példalázó felsorolás egészíti ki, mely többek között tartalmazza, hogy tilos az eladási árakat közvetve vagy közvetlenül meghatározni és tilos a műszaki fejlesztést korlátozni vagy ellenőrzés alatt tartani (kontingentál kartell).³⁴ Mindkét kitétel megvalósul a szóban forgó megállapodás alapján, ugyanakkor érdemes külön kiemelni, hogy annak ellenére, hogy Magyarországon nem az amerikaival azonos szolgáltató forgalmazza az iPhone-t, mégis több országra kihatással van az, hogy az Apple nem fejleszthet CDMA hálózatra alkalmas iPhone-t.

A Tptv. szerint tilos a szerződéskötést olyan kötelezettségek vállalásától függővé tenni, amelyek természetüknél fogva, illetve a szokásos szerződési gyakorlatra figyelemmel nem tartoznak a szerződés tárgyához.³⁵ Első ránézésre a szokásos szerződési gyakorlat alapján mindenképp a szerződés tárgyához tartozik egy mobiltelefon vásárlása esetén az előfizetői szerződés is. A probléma ugyanakkor az, hogy minden típusú és márkájú telefont előfizetés nélkül is meg lehet vásárolni, rendszerint szolgáltatóknál is. Általában lehetőség van arra, hogy magasabb ár ellenében a kínálatban található telefonokat függetlenül (vagy szolgáltató által utólag függetlenítve) vásárolja meg a vevő. Nem beszélve arról, hogy egyébként márkaboltból, vagy egyéb mobiltelefon szaküzletből is meg lehet vásárolni a mobiltelefonokat szintén előfizetés nélkül. Ebből kifolyólag egy mobiltelefon vásárlásához nem tartozik hozzá természeténél fogva egy előfizetés „vásárlása” is, így nem tartozik feltétlenül a szerződés a tárgyához.³⁶

Az iPhone esetében azonban nem ennyire szabad a vásárló. Világszerte minden országban kizárólag egy szolgáltató forgalmazhatja az iPhone-t, hazánkban a T-Mobile. Ez nemcsak azt jelenti, hogy más szolgáltatónál nem találjuk meg a kínálatban, hanem azt is, hogy maguk az Apple márkaboltok sem adhatnak el iPhone-t, sőt ahhoz tartozó alkatrészt sem. A kizárólagos forgalmazásra jogosult szolgáltató pedig kizárólag hálózati zárral ellátott példányokat forgalmazhat. A hálózati zár szolgáltató általi feloldására természetesen van lehetőség, de csak a hűségű időszak (1 vagy 2 év) lejárta után. Ha a vásárló a fentiek ellenére is iPhone vásárlása mellett döntött, akkor is eleinte csak két speciális előfizetés közül választhatott, melyek havi díja meghaladta az általában szokásos mértéket.

A fent leírtakból kifolyólag a szolgáltató olyan kötelezettségtől teszi függővé az iPhone megvásárlását, mely a szokásos szerződési gyakorlatra figyelemmel nem tartozik a szerződés tárgyához. E tekintetben az iPhone-ok forgalmazása Magyarországon legalább annyira kétséges, mint az Egyesült Államokban.

2.8. A németországi iPhone per

Németországban a fentiekhez hasonló versenyjogi alapon robbant ki per az iPhone forgalmazása körül. A felperes Vodafone azért nyújtott be keresetet az iPhone kizárólagos forgalmazására jogosult T-Mobile ellen, mert sérelmesnek találta versenyjogi szempontból az alperes és Apple közötti kizárólagos forgalmazásra vonatkozó megállapodást, ennek is elsősorban azt a részét, mely szerint az iPhone készülékeket csak hálózati zárral ellátva és kizárólag előfizetéshez kötvé lehet megvásárolni. A felperes szerint az alperes megsértette a szolgáltatók azon kötelezettségét, miszerint a szolgáltató nem nehezítheti meg az előfizetők számára a más szolgáltatóhoz való áttérést. iPhone vásárlása esetén az előfizető a vásárláskor nem választhat a tarifák között, mivel kizárólag speciális tarifával vásárolható meg a készülék,

továbbá tarifaválasztásra később sincs lehetőség a hálózati zár miatt. A felperes azzal is érvelt, hogy az Európai Bizottság 1996-os közleményében kifejezetten úgy rendelkezett a hálózati záruk használatáról, hogy azokat csak kivételesen alkalmazhatják a szolgáltatók; elsősorban abban az esetben, ha kedvezményes összetett ajánlatról van szó. A felperes szerint semmiképp sem tekinthető kedvezményesnek a 399 eurós ár, amennyiért az iPhone-t értékesítették.

A Landgericht Hamburg 2007. november 11-én ideiglenes intézkedésben megtiltotta az alperesnek, hogy:

a) az iPhone-t kizárólag előfizetéssel és két éves hűségnyilatkozattal forgalmazza

és/vagy

b) az iPhone-t kizárólag hálózati zárral ellátva forgalmazza, melynek következményeként a telefon kizárólag az alperes hálózatán használható.

Utóbbi esetben a szolgáltatót kötelezte a bíróság arra is, hogy az előfizető kérésére feltétel nélkül és ingyenesen függetleníse a telefont, amennyiben mégsem függetlenül veszi a készüléket. Ennek következményeként megjelentek a szolgáltató polcain az előfizetéshez nem kötött és vevő kívánságára függetlenítt készülékek, melyek kerek 600 Euróval kerültek többre a hűségnyilatkozatos konstrukcióban megvásárolható készülékekhez képest.³⁷

A hamburgi bíróság 2007. december 4-én hozott ítéletében hatályon kívül helyezte az ideiglenes intézkedésről szóló végzését, és elutasította a felperes keresetét. A bíróság ítéletében rámutatott arra, hogy a mobiltelefonok szolgáltatók általi forgalmazása lényegében csak egy eszköz a szolgáltatás igénybevételéhez. Ennek következményeként a szolgáltatás előnyösebb értékesítése érdekében a szolgáltatók olcsóbban adják el előfizetéshez kapcsolva a mobiltelefonokat. Ugyanakkor külön-külön dűl a verseny az egyes mobilszolgáltatók és mobiltelefon-előállítók között. Ennek megfelelően a GSM rendszer alapfogolatának tekinti a bíróság azt, hogy a SIM-kártyák szabadon cserélhetők az egyes telefonok között.

A bíróság elutasította a felperes azon érvelését, miszerint az iPhone forgalmazásával kapcsolatban nem valósul meg az Európai Bizottság közleményében meghatározott olyan kivétel, mely indokoltá tenné hálózati zár alkalmazását. A bíróság továbbá kimondta, hogy bár mind a felperes mind az alperes működési engedélyben szerepelt az előfizetők másik szolgáltatóhoz való átterése segítségének követelménye, ez mégsem tekinthető általánosan kötelező magatartásnak, mivel nem minden szolgáltató működési engedélyében szerepel. Ebből kifolyólag tisztességtelen piaci magatartást sem valósított meg az alperes a hálózati zárral ellátott készülékek forgalmazásával.³⁸

2.9. Az Európai Bizottság közleménye

Az Európai Bizottság is állást foglalt hálózati zár témakörben, elsősorban versenyjogi szempontból. Az 1996-ban nyilvánosságra hozott, mobiltelefon-szolgáltatókhoz szóló közlemény szerint a hálózati zár egy konkrét szolgáltatóhoz láncolja az előfizetőt, ebből kifolyólag lehetőséget kell biztosítani annak feloldására. A Bizottság a hálózati zárat egyben versenykorlátozóknak is tartja a később piacra lépő szolgáltatók tekintetében, mivel lehetetlenné teszi azt, hogy a készüléket más hálózaton is használják.

Ha az előfizető szolgáltatót akar váltani, akkor vagy vissza kell adnia a készüléket az eredeti szolgáltatóknak, vagy komoly díjat kell fizetnie a függetlenítésért. Ebből kifolyólag a Bizottság szerint kizárólag olyan hálózati zárat szabad alkalmazni, mely az előfizető által is feloldható. Fentiek kimondására azért is szükség volt 1996-ban, mert a European Telecommunications Standards Institute (ETSI) a GSM szabvány részévé kívánta tenni a hálózati záruk alkalmazását (ez végül nem következett be). A szolgáltató köteles figyelmeztetni az előfizetőt arra, hogy hálózati zárral ellátott készüléket vásárol meg, és tájékoztatnia kell a hálózati zár feloldásának lehetőségéről.

Abban az esetben, ha a mobiltelefont kedvezményes előfizetéshez kapcsoltnak értékesítik, úgy lehetősége van a szolgáltatóknak arra, hogy kedvezményes időszakban megtagadja a készülék függetlenítését (vagy az ezzel kapcsolatos információk rendelkezésre bocsátását). A szolgáltató ugyanakkor nem tagadhatja meg a telefon hálózati zárának feloldását, ha az előfizető visszafizeti a kedvezmény teljes összegét.

A fenti közlemény bár kötelező erővel nem bír, mégis a mai gyakorlat megfelel a benne foglalt ajánlásoknak. Bár a közlemény kifejezetten nem említi, mégis az tűnik ki belőle, hogy a szolgáltatóknak a hálózati zár feloldásának lehetőségét ingyenesen kell biztosítaniuk. Ellenkező esetben, esetlegesen magas díjak mellett változatlanul versenykorlátozó lenne az ilyen szolgáltatói gyakorlat.³⁹

2.10. Az iPhone perek tanulságai

Az amerikai és német iPhone perek komoly tanulsággal rendelkeznek a mobiltelefonok hálózati záraival kapcsolatban.

Egyrészt fontos annak a felismerése, és bírósági ítéletben való kimondása, hogy a hálózati záruk alkalmazása versenykorlátozó, és egyben sérti az előfizetői érdekeket. Igaz nemcsak az iPhone készülékek forgalmazásával, hanem az összes mobiltelefonnal kapcsolatban igaz ez az állítás.

Kérdéses, hogy ezek után mi lehet a megoldás a hálózati záruk problémájára? Úgy gondolom, mindkét per megtalálta a maga megoldását, amit érdemes lenne jogalkotási

szintre emelni. Fontos lenne megszüntetni a függetlenítéssel kapcsolatos szolgáltatói monopóliumot, ami több területre kiterjedő jogalkotási tevékenységet igényel. Ennek kifejtésére alábbiakban kerül sor.

3. Egy ésszerűbb szabályozás gondolata – de lege ferenda javaslatok

A szabályozás átalakításának céljaként azt kellene meghatározni, hogy meghatározott feltételek fennállása és a szolgáltatók érdekeinek szem előtt tartása mellett az előfizetők számára a leggazdaságosabb módon legyen lehetőség a hálózati zár feloldására.

Első lépésként a Btk. vonatkozó szakaszait kellene úgy módosítani, hogy mobiltelefon függetlenítésével ne legyen megvalósítható bűncselekmény. Ez természetesen további finomítást igényel, mert az illegálisan történő függetlenítés visszaszorítása érdekében a jogtalan hasznoszerzés végett elkövetett függetlenítéssel továbbra is érdemes büntetni. Maga a 300/C. §-t egy olyan bekezdéssel lenne érdemes kibővíteni, mely kimondja, hogy „nem büntethető, aki a (2) bekezdésben meghatározott cselekményt rádiótelefon-szolgáltató engedélye alapján a szolgáltató által rádiótelefonon alkalmazott hálózati zár feloldása érdekében követi el.” Így válna lehetővé a nagyobb technikai felkészültségű előfizetők számára, hogy maguk is elvégezzék a függetlenítés műveletét.

A szolgáltatói engedéllyel kapcsolatban az alábbi szabályokat képzelem el, mely az Eht.-ben nyerne szabályozást. A szolgáltatóknak kötelező lenne kiadnia a fent említett engedélyt, *amennyiben az előfizető a telefon vásárlásakor kapott, vagy egyéb előfizetői hűséggel kapcsolatos megállapodásban meghatározott kedvezményt megtéríti a szolgáltatóknak, a hűségi időszak lejárt, vagy az előfizetői szerződésnek nem volt része hűségnyilatkozat.*

Úgy gondolom, érdemes lenne szabályozni a hálózati záruk feloldásával kapcsolatos azon szolgáltatói gyakorlatot, mely tulajdonképpen az előfizetői szerződés felmondásával egyenértékűnek tekinti a hálózati zár feloldását. Meg kellene tiltani a szolgáltatóknak, hogy a szerződés felmondásával azonos szankciókat alkalmazzák a hűségi időszak alatt történő függetlenítésért. Másik megfogalmazva, a szolgáltatás igénybevételének biztosítékai (elsősorban kötbér és a kapott kedvezmény visszafizetésének kötelezettsége) kizárólag a szolgáltatással kapcsolatos tényállások esetén legyenek érvényesíthetők.

Érdemes lenne továbbá kötelezővé tenni a szolgáltatók számára, hogy a hűségi időszak eredményes letelése után ingyen oldják fel a kedvezményesen vásárolt készülékek hálózati zárákat.

A korábban említett Btk. módosítás alapján nemcsak a tulajdonos, hanem adott esetben egyéb szolgáltató vagy szakember is elvégezheti a függetlenítsést a szolgáltatói engedély alapján. A szolgáltatóktól kapott tájékoztatás alapján a nem az adott szolgáltató általi függetlenítés következménye minden esetben a jótállás (és szavatossági igény) teljes elvesztése. Ez azt jelenti, hogy pusztán a szoftver módosítása miatt valamely a hardverhez tartozó alkatrész meghibásodása esetén sem érvényesítheti a tulajdonos jótállás

alapján fennálló igényét. Ez nyilván indokolatlan korlátozás, ezért kifejezetten ki kellene mondani a hálózati zár feloldásával kapcsolatos szabályok között, hogy abban az esetben, ha a tulajdonos a hálózati zárat nem azon szolgáltató közreműködésével oldja fel, amelynél a készüléket vásárolta, úgy elveszti a telefon szoftverével kapcsolatos jótállást és szavatossági igényeit, de a telefon egyéb részein fennálló, nem a hálózati zár feloldásából adódó meghibásodással kapcsolatos jótállási és szavatossági igényei továbbra is fennmaradnak.

Érdemes lenne átvenni az amerikai szerzői jogi törvény azon rendelkezését, mely szerint a mobiltelefon tulajdonosa szabadon módosíthatja készülékének szoftverét annak érdekében, hogy azt más mobilhálózaton hasz-

nálhassa. Úgy gondolom, hogy ez egy meglehetősen korszerű és előremutató szabály, mely kifejezésre juttatja a „mobiltelefonianak” nevezett jelenlétét.

Távlati célként érdemes lenne további két lépcsőt meghatározni. Elsőként kötelezni kellene a rádiótelefon-szolgáltatókat arra, hogy minden készüléket

Távlati célként érdemes lenne további két lépcsőt meghatározni. Elsőként kötelezni kellene a rádiótelefon-szolgáltatókat arra, hogy minden készüléket lehessen kártyafüggetlen formában, azaz hálózati zár nélkül a szolgáltatónál is megvásárolni. Második lépcsőfok pedig hálózati záras készülékek piacról való teljes kizárása lenne.

lehessen kártyafüggetlen formában, azaz hálózati zár nélkül a szolgáltatónál is megvásárolni. Második lépcsőfok pedig hálózati záras készülékek piacról való teljes kizárása lenne. Utóbbi javaslattal kapcsolatban megemlíteném, hogy a Szingapúri Köztársaság megtiltotta a mobilszolgáltatók számára a hálózati zárral ellátott készülékek forgalmazását.⁴⁰ Érdemes lenne hosszútávon ezt a példát átvenni.

Jegyzetek

- * A tanulmány a XXIX. Országos Diákköri Konferencia Állam- és Jogtudományi Szekciója Telekommunikációs és Média Jogi Tagozatában 2. helyezést elért dolgozat rövidített változata; konzulens Dr. Balogh Zsolt György.
- ¹ Kósa Ferenc: Mobiltelefonok szoftverének módosítása és ennek jogi következményei. [http://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/kosa_mobil_szd2001\(jf\).pdf](http://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/kosa_mobil_szd2001(jf).pdf) (2008. szeptember 14.)
- ² Vodafone ÁSZF 10.3. pont. http://www.vodafone.hu/egyeni/common/segithetunk/ugyfelszolgalat/letoltes/aszf/2009_06_24/aszf_09_06_24_1.pdf (2009. május 29.)
- ³ Vodafone Díjszabás 2.4. pont. http://www.vodafone.hu/egyeni/common/segithetunk/ugyfelszolgalat/letoltes/aszf/2009_06_24/aszf_09_06_24_2.pdf (2009. május 29.)
- ⁴ T-Mobile ÁSZF 10.3. pont. http://www.t-mobile.hu/static/DocumentStore/lakossagi/ugyintezes/aszf/e_aszf_090601.pdf (2009. május 29.)
- ⁵ Pl. T-Mobile Díjszabás. <http://www.t-mobile.hu/static/DocumentStore/lakossagi/tarifak/elofizeteses/dijszab.pdf> (2009. május 29.)
- ⁶ Tóth András: A közvetítő-választás és a számhordozhatóság szabályozása, illetve szerepe a határos távközlési piaci verseny előmozdításában, Infokommunikáció és Jog, 2004/3. p. 87.
- ⁷ 1999. évi LXXVI. törvény (Sztj.) 59. § (1) bek.
- ⁸ Lontai Endre: Magyar polgári jog – Szellemi alkotások joga. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2001. 45. old.
- ⁹ 1995. évi XXXIII. törvény a találmányok szabadalmi oltalmáról 1. § (1) és (2) bek. Európaszerte hasonló gyakorlat érvényesül, pl. Guido Kucsko: Roadmap – Gestiges Eigentum. Manzsche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, Wien, 2004. p. 44 és 131.
- ¹⁰ Azonban e ténnyel kapcsolatban a bíróság csupán annak megállapítására korlátozta ítéletét, hogy a szolgáltatók nem nehezíthetik meg a más szolgáltatóhoz való áttérést. Pl. LG Hamburg Urteil vom 4.12.2007, 315 O 923/07
- ¹¹ Gyertyánfy Péter (szerk.): A szerzői jogi törvény magyarázata. Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomsgépjártató Kft., Budapest, 2006. p. 312.
- ¹² Pl. Amerikai iPhone per
- ¹³ Példa erre a Vodafone által értékesített Sharp GX-10 készülék, mely a szolgáltató által módosított szoftverrel nem volt képes teljes körű adatkommunikációra infra-porton keresztül.
- ¹⁴ Kósa Ferenc: i. m.
- ¹⁵ Tóth Mihály (szerk.): Magyar büntetőjog – Különös rész. Osiris Kiadó, Budapest, 2005. p. 448.
- ¹⁶ Btk. 300/C. § (2) bek. b) pont.
- ¹⁷ A Code-Division Multiple Access Network (kódosztásos többes hozzáféréstű hálózat) kifejezés rövidítése, lényegében gyorsabb adatátvitelt valósít meg. Pl. <http://www.sonyericsson.com/cws/companyandpress/aboutus/technology/understandingnetworks?cc=hu&lc=hu>
- ¹⁸ Class Action Complaint, Smith v. Apple, p. 8. https://www.appleiphonelawsuit.com/uploads/Class_Action_Complaint__Smith_vs_Apple.pdf (2008. május 5.)
- ¹⁹ Cartwright Act, section 16720.
- ²⁰ Class Action Complaint, Smith v. Apple, p. 25.
- ²¹ Class Action Complaint, Smith v. Apple, p. 25.
- ²² Időközben Európa egyes országaiban már több szolgáltató is kínál iPhone készüléket, illetve az Apple elindította az iPhone-hoz kapcsolódó fejlesztői programot, melyben – elvileg – mindenki szabadon fejleszthet szoftvert a készülék-re. Az új iPhone 3G S megjelenése sem látszik változtatni ezen a gyakorlaton.
- ²³ Class Action Complaint, Smith v. Apple, p. 28.
- ²⁴ Code of Federal Regulations, 37 CFR section 201.40(b)(5)
- ²⁵ First Amended Complaint, Smith v. Apple, p. 31. old. https://www.appleiphonelawsuit.com/uploads/2007-11-02__1st_Amended_Complaint_Endorsed.pdf (2008. május 5.)
- ²⁶ First Amended Complaint, Smith v. Apple, p. 32.
- ²⁷ Apple's Motion to Dismiss Plaintiffs' Revised Consolidated Amended Class Action Complaint, p. 1-2. <http://docs.justia.com/cases/federal/district-courts/california/candce/5:2007cv05152/196514/122/> (2008. június 27.)
- ²⁸ Apple's Motion to Dismiss Plaintiffs' Revised Consolidated Amended Class Action Complaint, p. 14.
- ²⁹ Order Granting In Part And Denying In Part Defendant Apple's Motion To Dismiss, p. 15. https://www.appleiphonelawsuit.com/uploads/October_1_2008__Court_Order.pdf (2008. október 1.)
- ³⁰ Order Granting In Part And Denying In Part Defendant Apple's Motion To Dismiss, p. 16.
- ³¹ Order Granting In Part And Denying In Part Defendant Apple's Motion To Dismiss, p. 29.
- ³² Tpv. 11. § (1) bek.
- ³³ Nagy Csongor István: Kartelljogi kézikönyv – A közösségi és a magyar kartelljog joggyakorlata. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2008. p. 355.
- ³⁴ Tpv. 11. § (2) bek. a) és b) pont.
- ³⁵ Tpv. 11. § (2) bek. h) pont.
- ³⁶ Miskolczi Bodnár Péter: A versenyjogi magyarázata. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2002. p. 171.
- ³⁷ Előfizetéssel 399 míg anélkül 999 euróba került a telefon. Pl. Apples Beteiligung an iPhone-Umsätzen bestätigt. <http://www.golem.de/0711/56298.html> (2008. május. 20.)
- ³⁸ LG Hamburg Urteil vom 4.12.2007, 315 O 923/07.
- ³⁹ Elérhető: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/96/791&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en> (2008. június 10.)
- ⁴⁰ Pl. TAS Fines M1 For Unauthorised Frequency Transmission And Issues Warning Over Sale Of SIM-Locked Cellular Phones. <http://www.ida.gov.sg/News%20and%20Events/20050721123258.aspx?getPagetype=20> (2008. november 19.)